

TALE

18. december 2017

J.nr. 2017-8042

Center for Arbejdsliv (I)
SAO

Samrådsspørgsmål W og X om overbelægning på hospitalerne, herunder betydning for arbejdsmiljøet, den 19. december 2017

Samrådsspørgsmålene er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF):

Samrådsspørgsmål W

Ministeren bedes redegøre for, hvilke negative effekter den de facto overbelægning som følge af de forkerte opgørelsesmetoder på det medicinske område har haft i forhold til patientbehandlingen og arbejdsmiljøbelastningen.

Samrådsspørgsmål X

Ministeren bedes redegøre for, om der har været flere påbud og anmærkninger fra Arbejdstilsynet på de sygehusafdelinger, der har været ramt af overbelægningen som følge af Sundheds- og Ældreministeriets fejlregninger?

[Indledning]

- Tak for ordet.
- Som beskæftigelsesminister vil jeg forholde mig til den del af spørgsmålene, der handler om arbejdsmiljøet på hospitalerne.
- Der bliver spurgt ind til, om Arbejdstilsynet har afgivet *flere* påbud til sygehusafdelingerne *som følge af*, at der i en periode har været en *ændret regnemetode* for Sundhedsministeriets indikator for overbelægningen på hospitalerne?
- Der er tre forhold, der er vigtige at sige her:
- For det første: Sundhedsministeriets regnemetoder – og de ændringer, der har været heri – har

ingen betydning for Arbejdstilsynets afgivelse af påbud.

- For det andet: Overbelægning kan heller ikke i sig selv føre til påbud fra Arbejdstilsynet.
- For det tredje: Tal for overbelægning indgår heller ikke i Arbejdstilsynets udvælgelse af, hvilke hospitaler, der skal have tilsynsbesøg.
- Og hvorfor gør det ikke det?
- Det skyldes, at man ikke bare automatisk kan sætte lighedstegn mellem overbelægnings og dårligt arbejdsmiljø.
- At der på et hospital i en periode er overbelægning, *behøver* ikke at gå ud over arbejdsmiljøet. Overbelægning kan håndteres af ledelsen – det vender jeg tilbage til.

[Det risikobaserede tilsyn og indsats på hospitaler]

- Når det er sagt, så har Arbejdstilsynet i høj grad fokus på hospitalernes arbejdsmiljøudfordringer.
- Arbejdstilsynet udvælger med det *risikobaserede tilsyn* de hospitaler, der vurderes at have størst risiko for arbejdsmiljøproblemer.
- Disse hospitaler får oftere besøg af Arbejdstilsynet.

- Udvælgelsen sker gennem en såkaldt indeksmodel.
- Indeksmodellen indeholder parametre, som til sammen skal identificere de arbejdspladser, der forventes at have størst risiko for problemer i arbejdsmiljøet.
- Arbejdstilsynet har siden 2016 gennemført såkaldte *udvidede* risikobaserede tilsyn på hospitalerne. Det betyder, at de risikobaserede tilsyn er blevet udvidet med en særlig grundig og målrettet gennemgang af det psykiske og ergonomiske arbejdsmiljø med det formål at afdække problemer indenfor disse områder.

[Vurdering af arbejdsmiljøet på et tilsynsbesøg]

- Et tilsyn vil altid tage udgangspunkt i arbejdsmiljøet på den enkelte arbejdsplads.
- Det indebærer, at en tilsynsførende skal afdække de *konkrete* arbejdsmiljøforhold på arbejdspladsen.
- Det gælder for tilsyn med meget store enheder, som fx hospitaler, at der skal føres tilsyn med et repræsentativt udsnit af virksomheden.
- Arbejdspladser er forskellige – det gælder også hospitaler – og den tilsynsførende vil derfor altid sætte sig grundigt ind i arbejdsmiljøforholdene på det enkelte hospital.

- På et tilsyn afdækker Arbejdstilsynet, om der er problemer med arbejdsmiljøet, blandt andet ved at holde møder med ledelse og arbejdsmiljøorganisation, hvor der bl.a. spørges ind til virksomhedens arbejdsmiljøarbejde.
- I den forbindelse afdækkes bl.a. de krav, der er i arbejdet, mængden af opgaver samt intensiteten i arbejdet, når opgaverne skal løses.
- Vurderingen omfatter bl.a. rammerne for opgaverne, afdelingens adgang til viden, metoder og instruktion og den tid, der er givet til at løse opgaverne.
- En oplysning om overbelægning på en hospitalsskive er én blandt flere oplysninger, der *kan* have betydning for arbejdsmiljøet på afdelingen.
- Hvis der på en afdeling er en belægning, som overstiger det, som afdelingen er normeret til, kan det selvfølgelig betyde en ekstra arbejdsbelastning for medarbejderne.
- Men hvis fx ledelsen i det tilfælde har indkaldt ekstra mandskab eller på anden måde har tilrettelagt arbejdet til situationen, påvirker det ikke nødvendigvis arbejdsmiljøet negativt.
- Det er vigtigt at understrege, at det er arbejdsgivers ansvar at fremme sunde og sikre arbejdsmiljøforhold.

- Arbejdstilsynet vil altid have fokus på, hvilke forebyggende tiltag, der er iværksat for at undgå, at krav i arbejdet kommer til at udgøre en belastning.
- Og Arbejdstilsynet følger naturligvis op, hvis de konstaterer væsentlige arbejdsmiljøproblemer.

[Afslutning]

- Der gøres en stor indsats for at understøtte arbejdsmiljøet på vores hospitaler.
- Men det er ikke det samme, som at vi ikke kan blive bedre. Og jeg synes, at vi skal bruge denne anledning til at se, om der er læringspunkter i forhold til arbejdsmiljøet.
- Derfor er jeg indstillet på at få Arbejdstilsynet til manuelt at gennemgå beskrivelserne i alle de påbud, som er afgivet til hospitaler det seneste år, for at se, om overbelægning indgår og i hvilket omfang.
- Den redegørelse fremlægger jeg naturligvis for udvalget, når den foreligger i det nye år.
- Og så vil jeg afslutningsvist nævne, at regeringen har nedsat et ekspertudvalg om arbejdsmiljø, som skal gentænke hele arbejdsmiljøindsatsen – herunder også om vi kan blive bedre til at forebygge.

- Ekspertudvalget er allerede i arbejdstøjet og er gået i gang med at undersøge den samlede arbejdsmiljøindsats.
- Tak for ordet.